

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXVII, broj 31

3. kolovoza 2017.

cijena 200 Ft

„Po staza naših starih” u Šenkovcu

FOTO: TIMEA HORVAT

4. – 5. stranica

Susret Szíjjártó – Pejčinović Burić

3. stranica

Udvarsko veselje

7. stranica

„Traži se zvijezda Pomurja”

14. stranica

Komentar

Od Jadrana do srca Europe

Pod tim naslovom su mješćane pozivali na spravišće s Gradišćanskimi Hrvatima u okviru „Po staza naših starih“, KUD Mihovila Krušlina i Udruga Ivana Perkovca u Šenkovcu, koje naselje zahvaljujući mnogim entuzijastom u minulom času nastalo je i neka baza Gradišćanskih Hrvata iz Ugarske. Kako smo se mogli u proteklom razdoblju prezbroj puta čuti njevu ljubav, otvoreno srce i svaku volju i želju za približavanje i ovput su hodočasnici „Po staza naših starih“ našli šaku domaćinova ka bi bila još i zvižde otkinula s firmamenta da udovolji došljakom, da je pohvali zavolj požrtvornosti i da im otprilje svoja vrata, ne samo sad, ovom jednom prilikom, nego su pali pozivi, razgovori za mogućnosti suradnje i za blisku budućnost. Putujući od Jadrana do srca Europe, noseći glas Gradišćanskih Hrvata iz Ugarske, predstavljajući koreografiju, jačući o skupščini i jedinstvu hrvatskoga naroda, vjerujem da su ne samo Gradišćanci nego i gostodavatelji čuda česa naučili od povijesti do tolerancije, i ta pozitivni naboj koji je cijelom stazom sprohadjao naše misionare neće se tako friško skrsnuti i zabiti. Gdo ne vidi veličanstvenost još i u već dimenzijov, s proširenjem vidika, znanja, otkrivanja povijesnih, zemljopisnih, i drugih znanstvenih spoznanj, upoznavanja turističkih atrakcijov i duš od človiaka, ta slipo kuka u svit prez fantazije i zaufanja u bolje sutra. Općina Lasinja je izostavljena iz nabiranja putovanja jer, kako je rečeno, tamo je doček bio takov, kot kad bi se hteli naši ljudi najzad doseliti u ti kraj. U tu Bansku Hrvatsku se planira vrijeda sedmo gradišćansko hodočašće iz okolice Šoprona, od Karlovca do Siska, u drugoj polovici miseca oktobra. A to će isto tako biti jedno putovanje koje se ne propušta. Po Anaisu Ninu, francuskoj spisateljici, danas bi rekli blogerici, „putujemo neki od nas zauvijek, kako bi vidili druge države, druge živote, druge duše“, jer to nas ispunjuje, daje nam nove perspektive i jednostavno pomaže da preživimo monotoniju i sive dane, kad uglavnom malo je šanse da se nešto i zgoda. Od Jadrana do srca Europe...

Tiho

Glasnikov tjedan

Na fakultete (visoko školsko obrazovanje) u Mađarskoj prijavilo se ukupno 105 868 kandidata, od kojih je njih 72 641 ostvario pravo upisa te prešao potrebnu bodovnu granicu.

Temeljem srednjoškolskih rezultata, 68,8 % prijavljenih uspjelo je u svojim nakanama. Od njih će 55 733 studirati na državno financiranim studijima, a njih 16 908 sami će plaćati

svoj studij. Redovito će studirati njih oko 51 tisuća, izvanredno njih oko 20 tisuća. Na BA primljeno je 47 684 studenta, na integrirane studije 7462, a na MA 11 540 studenata.

Od prijavljenih njih 51 % ostvarilo je upis temeljem naznačenoga prvog studija (na ljestvici poretka svojih izabranih studija), 17 % upisalo je gospodarske znanstvene discipline, 15,4 % tehničke discipline, 13 % pedagoške, ove slijede studiji na informatičkim, medicinskim, filozofskim, pravnim fakultetima. I ove su godine veoma omiljeni bili studiji menadžmenta, odgojiteljica, inženjera informatičara, informatičara programera.

Bodovnu granicu odredila je vlada, broj prijavljenih i sama sveučilišta... Tako je državna bodovna granica za pravne fakultete bila 460 bodova. Ali primjerice 500 bodova tražilo se na kapošvarskom Sveučilištu na studiju financija.

Studiji za koje je bila visoka bodovna granica bili su: Sveučilište Corvinus za studij financija 468 bodova, za međunarodne studije 465 bodova, za komunikaciju i znanost o medijima 460 bodova.

Za međunarodno poslovanje na Sveučilištu Pannon trebalo je 480 bodova, a na Sveučilištu Miskolc 474 boda. Napomenimo da je mogući maksimalni broj bodova koje kandidati nose na bilo koji studij 500. Ako ste željeli studirati pravo u Pečuhu, trebali ste najmanje 465, u Segedinu 467 bodova. Inženjeri na budimpeštanskome Tehničkom fakultetu trebali su prijeći granicu od 454 boda, a na nekim drugim tehničkim fakultetima bodovna je granica bila izrazito mala, oko

280 bodova. Ako ste željeli studirati matematiku, latinski na Sveučilištu Lorándia Eötvösa, trebali ste postići najmanje 480 bodova.

Za Medicinske fakultete 380 bodova za medicinu, farmacija integrirani studij 385, stomatologija 390, a najteže je bilo ući na Sveučilište Semmelweis gdje je za medicinu trebao prag od 436 bodova, stomatologiju 431...

Bez obzira koliko se kandidata na koliko fakulteta prijavilo, kandidati se mogu upisati tek na jedan, i to po naznačenom redoslijedu, onaj studij koji prvi prijeđe potrebnu bodovnu granicu na dan kada se oglašuju bodovne granice, ove je godine to bilo 26. srpnja. Ako nisu uspjeli, postoji još mogućnost dodatnih prijemnih ispita na fakultetima koji ih ispišu.

Branka Pavić Blažetin

Trenutno na mađarskim sveučilištima studira ukupno 280 tisuća studenata.

Pratite medijske platforme Medijskog centra Croatica!

MEDIJSKI CENTAR Croatia

mcc.croatia.hu – dnevne vijesti • www.glasnik.hu – dnevno svježe vijesti, napisi, albumi fotografija; radio.croatia.hu – 24 sata glazbe, utorkom, četvrtkom i petkom od 18 sati radijske emisije s ponavljanjima drugoga dana u 10 sati.

Tiskano izdanje Hrvatskoga glasnika – svakoga petka u Vašem domu.

Budite naši prijatelji, pratite Medijski centar Croatica i preko Fejsbukovih profila: Hrvatski glasnik; Radio Croatia

Potpredsjednica vlade i ministrica vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske Marija Pejčinović Burić na proširenom sastanku Višegradske skupine

U Budimpešti, 10. srpnja 2017., na prvom sastanku ministara vanjskih poslova Višegradske skupine, pod predsjedanjem Mađarske, glavna tema, uz energetske povezanost i sigurnost, prometnu povezanost i digitalno tržište te stanje u Ukrajini, bila je proširenje Europske unije na zemlje zapadnog Balkana. Poradi sigurnosti i mira područja zapadnoga Balkana te Europe, sve treba napraviti za europsku integraciju zapadnoga Balkana, rekao je mađarski ministar vanjskih poslova i trgovine Péter Szijjártó na zajedničkoj konferenciji za novinare nakon sastanka V4.

Četvorici ministara vanjskih poslova Višegradske skupine, Péteru Szijjártóu, poljskom Witoldu Waszczykowski, slovačkom ministru Miroslavu Lajčaku i češkom zamjeniku ministra Jakobu Dürru, pridružili su se na budimpeštanskom sastanku i potpredsjednica vlade i ministrica vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske Marija Pejčinović Burić, ministar vanjskih poslova Slovenije Karl Erjavec i državni tajnik ministarstva vanjskih poslova Austrije Michael Linhart. Na zajedničkoj konferenciji za novinare po završetku sastanka V4 ministar Szijjártó reče da su predstavnici sedam zemalja posvećeni proširenju Europske unije, te je naglasio kako treba priznati da smo glede zapadnoga Balkana „u dvadeset i četvrtom satu“, te da svi sudionici svjetske i regionalne politike imaju svoju strategiju u tome pitanju, ali „Europska unija ne spada u ovu kategoriju“. Drži da ako se ne može ubrzati tijek proširenja, bit će suočeni s ozbiljnim sigurnosnim izazovima za srednju Europu, te dodaje da su na zapadnome Balkanu nastale velike napetosti. Ako se neće ponuditi prihvatljiv integracijski scenarij za područne zemlje, napeto stanje neće se moći nadzirati. Nažalost, „briseljska nesposobnost“ već u više pitanja napravila je velike poteškoće. Mađarski je ministar spomenuo da se razgovaralo i o teškoći velikoga broja izbjeglica koji dolaze u Italiju, te o opasnosti ponovnog otvaranja zapadnobalkanskoga smjera. Naglasio je da Mađarska već dvije i pol godine upozorava da treba zaštititi vanjske granice. „Sada svi počinju govoriti o obrani vanjskih granica, ali nitko ne kaže da srednjoeuropske zemlje na to pozivaju već dvije i pol godine.“

Slovački ministar vanjskih poslova Miroslav Lajčak smatra jako ambicioznim program mađarskoga zasjedanja V4, koji Bratislava uveliko podupire. Prema njegovim riječima, u višegradskoj suradnji jako je važan pragmatizam, i zbog toga su usredotočeni na praktična pitanja svojih građana, primjerice na željezničku, energetske i digitalnu povezanost. Ova srednjoeuropska skupina uveliko pridonosi rješavanju unijskih pitanja, rekao je ministar Lajčak. Šef poljske diplomacije Witold Waszczykowski, smatra da je V4 takva skupina koja želi biti dio rješenja, a suradnja četiriju zemalja nije protivna nikomu. I on je pohvalno govorio o programu V4, primjerice o temi digitalnog tržišta ili o inovativnome društvu. Naglasio je da je važno povezati sjever i jug Europe, te spomenuo u tom surječu nedavni susret na vrhu Inicijative triju mora održan u Varšavi. „Ovaj dio Europe ne može biti samo tranzit-

Nakon završenog sastanka proširene Višegradske skupine, sve sudionike primio je i mađarski premijer Viktor Orbán.

ni prostor između istoka i zapada, mi želimo staviti naglasak na povezanosti sjevera i juga.“ Češki zamjenik ministra Jakob Dür također je pohvalno govorio što je Mađarska za krilaticu svojega predsjedanja Višegradskom skupinom odabrala „V4 povezuje“. Četiri srednjoeuropske zemlje na svakodnevnoj razini trebaju biti povezani, dapače, trebaju povezati i građane i gospodarstvenike. Potpredsjednica vlade i ministrica vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske Marija Pejčinović Burić rekla je da Hrvatska iznimno cijeni što može sudjelovati na sastanku Višegradske skupine. Govorila je i o tome da su teme sastanka bile zaista takve o kojima se govori i u drugim oblicima, ali smatra da je dodana vrijednost ovoga smjera upravo to što je manji, te da se može otvorenije, iskrenije raspravljati i lakše može doći do zajedničkog zaključka.

Sastanak Pétera Szijjártóa i Marije Pejčinović Burić

Kako nam je izjavila potpredsjednica vlade i ministrica vanjskih i europskih poslova Marija Pejčinović Burić, na doručku s Péterom Szijjártóom najviše se govorilo o gospodarstvu jer je to žarište na kojem treba razvijati daljnje odnose. „MOL smo samo dotakli kao jedno od pitanja, ali smo došli do zaključka da je to vrlo kompleksan proces gdje je hrvatska vlada najavila mogućnost otkupa dionica INA-e. Cijeli je sastanak išao na stvaranje dobrog okruženja u međusobnim odnosima, posebno kada su u pitanju gospodarski odnosi“ – reče nam ministrica Pejčinović Burić.

Kristina Goher

Treća ruta „Po staza naših starih” prik šest orsagov

Moderno istraživačko hodočašće Gradišćanskih Hrvatov

Gradišćanski hodočasnici došli su doma i ovput zdravi i veseli s takovom dozom ljubavi, znanja i doživljajev, što ne more svaki čovjek nek tako jednostavno dobiti. Vik se pominamo, koliko smo jalni na one ki moru i tegnu napraviti ovo putovanje s ludim tempom, napor, žilavosti i preskrajnom energijom. Mi, Gradišćanski Hrvati, blaženi smo da imamo ov ogromni projekt „Po staza naših starih” kojega je na noge postavio, kojega na hrptu, u glavi i u srcu najbolje i najviše nosi njegov idejni otac, pokretač, duša ovoga shodišća dr. Franjo Pajrić, predsjednik Društva Hrvati iz Koljnofa. Ova je bila već treća ruta „Po staza naših starih” ka je durala deset dani na više od jezero kilometarov, prik šest orsagov s mladimi i zrelijimi ljudi, s folklorashi iz trih držav (Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Ugarske), sa štartom u hrvatskom Bakru i ciljem u českom Mokrom Haju, od 7. do 16. julija. Po planu svako drugo ljeto se ganu Gradišćanci na ov put, sve do 2033. ljeta, kad će se proslaviti 500. jubilej doseljenja našega naroda na ovo tlo. Donidob još točno fali osam putovanj.

„Čuda smo se naučili novoga, zahvaljujući našim domaćinom s kimi smo imali ne samo druženja nego i različite rasprave, okrugle stole, a i emocijama pune lipe trenutke”, začme izvješćaj peljač puta dr. Franjo Pajrić. Njega ni tribi ni pitati, spolom dočara najnovije doživljaje s puta, avanture, neugodnosti, ali ne falu ni pohvale, ni lipe riči za sve diozimatelje, a i stare i nove prijatelje, ki su našu ekipu na svakom mjestu s neobičnom gostoljubivošću objavili, milovali i ispitkovali o načinu i mogućnosti žitka u našoj krajini. Ljetos je drugačije bilo koncipirano putovanje kot u minuli ljeti, kraće, samo se je deset dani putovalo, za razliku od putovanja 2015. ljeta. Sad je ekipa krenula i išla samo po Hrvatskoj, kraće vrime je zeo posjet susjednoj Austriji, Bajngrobu i Kalištrofu, malim selam, kade umire hrvatstvo, a sigurno je bilo zanimljivo viditi i Hrvatski dan u Požunu, koji se je bazirao na ovo putovanje, ali pohod Mokrom Haju, koji naziv još nosi u sebi hrvatsku hištoriju Horvátberek, ali kade su Hrvati jur samo prošlost s povidajkom, kako su se doselili u 16. stoljeću. Po Pajrićevi riči u Bakru, Grobnišćini su primljeni kot stari prijatelji i prik Čakavske katedre s kojom usko sudjeluje i Čakavska katedra Šoprona, a u Vrbovskom je cijelo peljačstvo naselja došlo na prijem Gradišćancev. Draganić je opet jedna štacija, kade se je srce moglo napuniti s takovimi čuti, ke neće minuti ni onda kad dalje skaču ljeta. U Šenkovcu, zahvaljujući Hrvatskoj samoupravi Željezne županije i

Zakladi za Nardu, jedna manja gradišćanska delegacija mogla je dočekati putnike za presenečenje, i bilo je tamo ne samo suz nego i pjesme, jačenja i tamburanja za predavanjem i dokumentarnim filmom o šopronskom Tamásu Perkovcu, ki je najvjerojatnije daleki rođak Ivana Perkovca, prvoga novinara Hrvatske, čije ime nosi i Udruga za kajkavske ikavice u ovom selu. U Novom Marofu, pri prvi razgovori nisu si mogli domaćini predstaviti što hoće zagovornik iz Gradišća, i koliko su bili suzdržljivi i rezervirani, tako su rado, s velikim veseljem i priznanjem primljeni

Predavanje u šenkovljanskoj Staroj školi

Spektakl u domaćem Koljnofu

Folklorišice su u Rijeki reklamirale i djela drvorezbara Ferenc Taschnera

teklili malo pozabljenoga naroda s hrvatske strane. U gostovanju u Sumartonu takaj je jako pohvalno govorio peljač s tom primjedbom da, nažalost, i tamo med mladi čujno i žalosno propada hasnovanje hrvatskoga jezika. Dom je još nek dom, ti ljudi ki su u Koljnofu s nestrpljenjem se pominali na Glavnom trgu, i živčano se ogledivali u jedan smjer, kade se nek pojavi konačno junak na konju, tj. načelnik Koljnofa Franjo Grubić, a za njim kola i marširajući svirači ter folkloriši, a i živi leksikon svega znanja, ki je paralelno slikao na svojem snimalu, predavao, aplaudirao i koordinirao kolezare, a i gorizeo jafkajući mobitel. Sa zakašnjenjem su dospili iz Šoprona, kade im je dobrodošlicu izrekao Mate Firtl, parlamentarni zastupnik, ter još dva vijećnika. Na ovom putu ljetos su sudjelovali uz Gradišćance i Hrvati iz stare domovine ter dvi divičice iz Bosne i Hercegovine. Kristina Mišković iz Viteza je izjavila da bi joj zaistinu bilo žao, ako bi ovo putovanje bila propustila. „Svaki dan je bilo neko iznenadjenje, neki izazov, neka avantura, iako nas je bilo strah na početku, kako će ovo sve izgledati. Ali, sve je ispalo super, iako fizički i psihički vrlo je naporan bio put, ali s dobrim društvom uz pjesmu, radili smo ono, što volimo. Ja bi se htela pridružiti i za dvimi ljeti novoj ekipi „Po staza naših starih“, rekla je mlada Hrvatica iz BiH ka je našla i med Gra-

U krajnjem cilju, pred koljnofskim restoranom Levanda

Najjači podupirači gradišćanskoga projekta pri koljnofskom dočeku

Franjo Grubić, dr. Franjo Pajrić i Kristina Glavanić s domaćicami u Šenkovcu, Jasnom Horvat i Karmenkom Luketić

dišćankami nove prijateljice. Tomislav Klenović iz Velike Gorice spodobno razmišlja, ali on je već bio putnik i pred dvimi ljeti s ovom turom. „Najveći neprijatelj nam je bio definitivno vrućina i ti kvari na auti pak umor, ali mladi smo, sve moramo izdržati i ništa nije nas moglo spričiti, ni iznenaditi, sve smo mogli srediti. Najveća vridnost ovoga putovanja je bilo društvo, ta atmosfera ka je vladala med nami i, ajmo reći, ta ljubav ka će nas i prik prostora i vrmena vezati“, dodao je folkloriš KUD-a „Mičevac“ ki je dao obećanje da i za dvi ljeti će putovati, i svenek, kad god bude mogao. Zreliju generaciju na ovom modernom, istraživačko, edukativnom shodišću je zastupao i Franjo Grubić ki je u pratnji mnogih jalnih pogledov koracao na konju na mjestu svakoga slavlja, i svaki dan je kuševao drugu divojku, ka mu je svezala simboličnu kravatu u čast nje 350. obljetnice. „Druga mjesta, drugi ljudi, druge priče, drugi prijatelji, lipi doživljaji“, ukratko bi ovako sumirao treći krug putovanja koljnofski načelnik, ali smijuć se spomene na prve dva dane, kade konji nisu mogli seno dobiti, ali bi im rado dali vino. Isto tako je u povidajki mala nesrića, ranjavanje konja pri uskom ulazu u tvrdjavu Grobnika, ali u većem varo-

šu kade su se konji odlučili da idu svit viditi i s glavne ceste su povlikli i policiju. „Uživali smo, avanturov je bilo dost. Ako nas zdravlje služi, ćemo pojti i za dvi ljeti“, odlučno je upućena izjava iz zubi viteza sa sabljom ka se je sa svojim gazdom ove dane sigurno predala počivanju. A još o čunjku nismo ni govorili koji je spuščan na rijeku Kupu, ku nisu mogli preći ni Turki ni Srbi u Domovinskom boju, i ka je dobrovoljno poždroknula veliku zastavu „Po staza naših starih“ od nepažljivih „argonautov“ ki su malo nešikano veslali, kot kontinentalci.

Kraj je još jednom putovanju, a s tim je započela i nova era razmišljanja, kako će izgledati novo hođočašće 2019. ljeta, za kim ostane onda još sedam turov, do 2033. ljeta. Ako svi skupa doživimo...

Timea Horvat

IV. Dan Santovaca 11. – 12. kolovoza

U spomen poginulim junacima Prvoga svjetskoga rata

U povodu 50. godišnjice „Zlatne lopte“ Flóriána Alberta, za najboljeg nogometaša „Starog kontinenta“ 1967. godine

Pod krilaticom „Gdje god živio – ako si rođen i odgojen ovdje – ovamo pripadaš do vijeka“, u organizaciji santovačke „Čajane“ (Teaház) odnosno njezina vlasnika Gabora Varge, u petak, 11. kolovoza, priredit će se IV. Dan Santovaca.

Spomenik junacima Prvoga svjetskog rata

Ovogodišnji Dan Santovaca, koji se od samih početaka priređuje povodom župnoga proštenja odnosno blagdana Velike Gospe, bit će posvećen 50. obljetnici „Zlatne lopte“ legendarnog nogometaša Ferencvaroša i mađarske reprezentacije Alberta Flóriána, rodnom Santovca hrvatsko-njemačkoga podrijetla. U mjesnom domu kulture, s početkom u 17 sati predstaviti će se i velika izložba, a na središnjemu seoskom trgu otkrit će se i Albertovo poprsje. Tom se prigodom organizira i prijateljski susret veterana Ferencvaroša i Santova koji će se održati na mjesnome nogometnom igralištu, s početkom u 19 sati. Priredba se ostvaruje glavnom potporom Zaklade „Albert“. Uz onodobne fotografije, vojnička pisma, dokumente i predmete, može se pogledati i izložba u povodu obilježavanja stogodišnjice Prvoga svjetskoga rata, koja je otvorena 22. svibnja ove godine s popisom imena 107 Santovaca koji su poginuli u Prvome svjetskom ratu, među njima i santovačkih Hrvata Šokaca (koji čine većinu) s imenima u izvornom obliku. Prije otvorenja izložbe u Parku slobode i

Prijateljski nogometni susret veterana

Poziv na Dan Santovaca

znanosti upriličiti će se svečana predaja i posveta dvojezične, hrvatsko-mađarske ploče u spomen poginulim santovačkim junacima Prvoga svjetskog rata. U suorganizaciji i supotporom santovačke Hrvatske samouprave, Dan Santovaca bit će obogaćen i sjećanjem na župnoga kantora Stipu Kovačeva (1938. – 1995.) koji je više od 43 godine (1952. – 1995.) služio dvonacionalnu i dvojezičnu zajednicu rimokatoličke župe. U njegov spomen bit će postavljena i dvojezična spomen-ploča. U suorganizaciji i supotporom Srpske samouprave, Santovci će se prisjetiti srpskoga pjesnika i santovačkog paroha Ljubinka Galića (1922. – 1983.). Osim toga prisjetit će se života i rada Jánosa Aranya Pascala, rodnom Santovca. Sutradan, 12. kolovoza, održat će se koncert sastava Bad Times. Narečena izložba, u okviru koje će se izložiti i „Zlatna lopta“, može se posjetiti 12. i 13. kolovoza od 14 do 20 sati.

S. B.

Udvarsko veselje

Hrvatska narodnosna samouprava sela Udvara organizirala je XV. Udvarsko veselje 10. lipnja 2017. Nakon svete mise na hrvatskom jeziku koju je predvodio vlč. Gabrijel Barić, a pjevao vršendski ženski pjevački zbor Orašje, na otvorenoj pozornici u dvorištu mjesnog doma kulture slijedio je kulturno-folklorni program uz nastup mladih udvarskih plesača, plesača salantskoga KUD-a „Marica“, a gost večeri bio je pjevač Stipan Đurić. Zatim je slijedio bal uz moćački Orkestar Poklade.

Sudionici Kampa u narodnim nošnjama

jela kojem je na čelu Marta Barić Rónai uz zastupnike Miću Božanovića i Stevicu Emberovića. Svi oni zajedno u posljednje dvije godine ostvaruju lijepe rezultate na polju okupljanja i vođenja brige o udvarskim Hrvatima organizirajući raznolike sadržaje za sve dobi i prilagođavajući ih potrebama i željama Udvaraca.

Tako je nastavljena tradicija organiziranja ljetne priredbe koja želi pozvati Udvarce i njihove prijatelje na druženje oko hrvatske pjesme i plesa, Udvarsko veselje. Ovogodišnju priredbu konferirala je Ivana Božanović.

Svetoj misi i poslijepodnevnom folklornom programu prethodilo je prijepodnevno druženje oko nogometa na mjesnom nogometnom igralištu. Okupile su se momčadi iz Semelja, Udvara, Pogana i Salante. Raspoloženje je bilo na zavidnoj visini, a što gledatelja što igrača umalo stotinjak. Svi su bili izvrsni i raspo-

loženi za druženje, a nogometnu je pobjedu odnijela domaća momčad, sastavljena za ovu priliku.

Udvarci su pljeskom pozdravili nastup plesača salantskoga KUD-a „Marica“, a s posebnim oduševljenjem pozdravili „svoje“, plesnu skupinu udvarskih mališana koju su uvijekbali Natalia Ronai i Perica Balaž.

Gost dana bio je pjevač Stipan Đurić. Pjevala je s njim i publika, a on je i ovoga puta pokazao svu svoju glumačko-pjevačku sposobnost.

Večernji bal uz „Poklade“ privukao je mnoštvo namjernika u udvarsku noć, a zabava se produžila do ranih jutarnjih sati.

Pokrovitelji su programa bili: Ministarstvo ljudskih resursa, NEMZ-KUL-EPER-17-0516, Generalni konzulat Republike Hrvatske u Pečuhu i udvarska Hrvatska narodnosna samouprava.

Branka Pavić Blažetin

Svetoj misi i događanjima dana, između ostalih, pribivali su generalna konzulica Vesna Haluga s obitelji, glavna i odgovorna urednica Medijskog centra Croatica Branka Pavić Blažetin, predsjednik Hrvatske samouprave Baranjske županije Mišo Šarošac.

Kako nam kaže udvarski načelnik Artur Ždral, suradnja udvarske Seoske i Hrvatske samouprave na zavidnoj je razini. Hvali on rad hrvatskoga zastupničkog ti-

Sudionici malonogometnog kupa

Hrvatska duhovna geografija 6.

U X. stoljeću Hrvatsku potresa crkvena jurisdikcijska kriza, u čijoj se pozadini kriju geostrateški, kulturološki, etnički i unutarnjopolitički razlozi. Razrješenju spornih pitanja posvećena su dva crkvena sabora u Splitu.

Pitanje crkvene pripadnosti onodobne Hrvatske određuju odnosi s Rimom, franačkom Akvilejom i Carigradom, glavnim središtima iz kojih se kršćanstvo širilo na hrvatske prostore. Premda priobaljem upravlja Bizant, romanski dalmatinski gradovi prihvaćaju crkvenu jurisdikciju Rima.

Početkom X. stoljeća punu političku vlast u hrvatskoj državi imaju Hrvati Slaveni, a crkvena vlast pretežno je u rukama dalmatinskih Romana (Latina), koji se pozivaju na svoja povijesna prava i neprekidnost episkopata u rimskom Iliriku. Zahvaljujući težnjama hrvatskih vladajućih staleža, oko 900. godine na čelo ninske biskupije dolazi Grgur (oko 900. – 929.), zagovornik glagoljaškog bogoslužja i narodnog pisma. Nakon krunidbe kralja Tomislava (925.) Grgur polaže pravo na cjelokupni hrvatski crkveni prostor, rabeći naziv *Episcopus Chroatus* (biskup Hrvata), što se, naravno, kosilo s interesima dalmatinskog episkopata. Romanska crkvena hijerarhija okupljala se oko splitske nadbiskupije, koja je svoja povijesna prava crpila iz nasljeđa slavne salonitanske antičke crkve. Radi rješavanja spora papa Ivan X. godine 925. saziva prvi splitski crkveni sabor. Osim pitanja jurisdikcije, na udaru romanskoga svećenstva našli su se i prinosi ćirilometodske misije, slavensko bogoslužje i glagoljica. U 11. kanonu splitskoga sabora dalmatinski biskupi Grguru Ninskom nalažu priznanje vrhovništva splitske metropolitanske crkve. Osim toga, saborskim zaključcima zabranjeno je ređenje i promicanje svećenika koji nisu znali latinski. Pravni lijek protiv saborskih zaključaka biskup Grgur potražio je kod pape, koji je 928. godine sazvaio drugi splitski sabor, na kojem je sudjelovao i kralj Tomislav. Sabor je izglasovao ukinuće Ninske biskupije, te ustvrdio da ona „u starini nije imala biskupa, nego

Kip Grgura Ninskog u Splitu, rad Ivana Meštrovića

natpopa pod vlašću biskupovom“, Grguru je ponuđeno da prihvati jednu od nekadašnjih antičkih biskupija na području Hrvatske (Skradin, Duvno ili Sisak, što dokazuje da je Tomislavova vlast vjerojatno obuhvaćala i dio panonskog područja). Naslov „biskupa Hrvata“ javlja se i nakon Grgura Ninskog, sve do 11. stoljeća, i to kao „episcopus regni“, to jest neka vrsta dvorskoga prelata. Dokumenti su sačuvali nekoliko imena hrvatskih biskupa, koji su stolovali u Kninu. Nakon utemeljenja Zagrebačke biskupije 1094. „hrvatskim biskupima“ gubi se svaki trag: zagrebački biskupi svoju jurisdikciju proširuju na središnji hrvatski teritorij, obuhvaćaju i dio područja koje je na splitskim saborima zahtijevao ninski hrvatski biskup Grgur. Lik Grgura Ninskog nadahnuo je brojne

hrvatske intelektualce kasnijega doba. Ponajprije su se isticale njegove zasluge u borbi za narodno pravo, pismo i slavenko bogoslužje, u čemu su mnogi prepoznali zametke preporoditeljskih težnja i državnotopravnih borba. Najpoznatiji umjetnički prikaz Grgura Ninskog zacijelo je njegov kip smješten ispred sjevernih vrata Dioklecijanove palače u Splitu, djelo Ivana Meštrovića. Osim kiparstva, Grgurov lik ovjekovječili su i slikari Celestin Medović i Jozo Klajković, jednako kao i brojni književnici, uključujući Ivana Kukuljevića Sakcinskog i Vladimira Nazora.

Ivan Tomek

Trenutak za pjesmu

Volio si me

Volio si me
kao svoje prste
i svoje kosti
od oca i matere
spomen;
volio si me uvijek
u proljeće i jesen –
tulipan kad se rodi
i sijeno kad usahne
gladnima za hranu;
volio si moju kožu
mlijekom zalivenu,
i haljinu plavu
dodirom tvojim
tajno opšivenu;
volio si me
i više nije važno zašto
jer volio si
nekad –
volio si me.

Željka Zelić

Kampovi hrvatskoga jezika u „Zavičaju”

12. DRŽAVNI KAMP HRVATSKOGA JEZIKA I KULTURE

Srednjoškolski od 11. do 18. lipnja

U organizaciji Odbora za odgoj i obrazovanje Skupštine Hrvatske državne samouprave, i ove su godine u Pansionu Zavičaj, u Vlašićima na otoku Pagu, ustrojena četiri kampa hrvatskoga jezika i kulture u kojima sudjeluju polaznici škola gdje se hrvatski jezik i književnost predaju kao predmet te dvojezičnih škola, od 4-8. razreda i srednjoškolcima.

Temeljni ciljevi kampova su bili, da se djeca iz različitih mjesta Mađarske upoznaju i unaprijede svoje znanje hrvatskog jezika, te upoznaju kulturnu i prirodnu baštinu kraja u kojemu borave. Programi kampova su se ostvarile putem raznih kreativnih radionica (jezična, kulturološka, novinarska, dramske igre) te niza sportskih, rekreativnih i zabavnih sadržaja pod nadzorom iskusnih i pouzdanih nastavnika. U program I., II., III. i IV. kampa su bili ugrađeni slijedeći sadržaji: jedan cjelodnevni izlet u NP Krka, izleti u grad Pag i Zadar te upoznavanje znamenitosti tih gradova. Svaki kamp je završio izvedbom malog programa sudionika.

U prvome kampu srednjoškolaca, održanom od 11. do 18. lipnja pod vodstvom Gábora Surányija, boravilo je ukupno 50 osoba, polaznika budimpeštanskog HOŠIG-a (19), pečuškoga Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krležu (23), barčanske škole (1), i to u pratnji nastavnika Zorana Marijanovića, Gorana Kecskésa i Marije Gyöngyösi.

Hvala sudionicima kampa i njihovim profesorima na pomoći pri sastavljanju ovoga priloga.

Branka Pavić Blažetin

Radili smo u skupinama

U izabranim skupinama (o čemu smo već pisali u prvom sastavku) u kojima imamo učenike iz raznih dijelova Mađarske, primjerice iz Pečuha, Budimpešte, Santova, Šeljina, Zale, Mohača. U kampu imamo ukupno osam skupina, sa po četiri-pet učenika. Mnogi su od nas već stari znanci iz prošlogodišnjeg kampa. Dečcima je bilo lakše se upoznati s drugima posredstvom sportskih programa, a djevojke su se lijepo provele na karaoke. Svaki dan kada idemo na plažu, guramo jedan drugoga u more, loptamo se i skačemo s mola.

Jing-Jang i Dagles

Razgovarali smo s učenicima iz Pečuha. Učenici su bili ljubazni s nama. Išli smo na plažu zajedno. Tamo smo razgovarali s njima. Igrali smo nogomet protiv učenika iz Hrvatske škole Miroslava Krležę. Prvu smo utakmicu izgubili, ali na drugoj smo već pobijedili. Važno je da razvijamo međusobne odnose između Pečušaca i Peštanaća.

*Márton Molnár, Martin Vérti,
Nikolett Hagya, Dávid Majaros,
Marko Bakonji, Leon Tadijanov,
Bernadeta Turul, Mirela Galić,
Boglárka Tirpák, Mira Vörös,
Máté Bélatinác*

Jing-Jang, Dagles: Običan dan u kampu

Buđenje je u 8 sati, što je jako rano za nas, djecu. Doručak je u pola 9. Jelo je odlično, obično imamo sendvič i hrenovke za jelo. Nakon doručka imamo vrijeme za odmaranje. Sekcije počinju u 10 sati i traju do pola 12. U njima imali smo kviz i predavanja, te smo se igrali. Ručak je u pola 1. Zatim imamo slobodno vrijeme. Obično spavamo ili se družimo. U 3 sata je pregled soba. Ako je svaka soba u redu, krenemo na plažu da se kupamo. U 6 sati vraćamo se u hotel da se tuširamo i pripremimo za večeru. Večera je u 7 sati. Potom imamo programe: karaoke, nogomet. U 11 sati svatko ide u svoju sobu. Gašenje je svjetla u ponoć.

*Márton Molnár, Martin Vérti, Nikolett Hagya, Dávid Majaros,
Marko Bakonji, Leon Tadijanov, Bernadeta Turul, Mirela Galić,
Boglárka Tirpák, Mira Vörös, Máté Bélatinác*

Izlet u Nacionalni park

U srijedu smo krenuli oko osam sati u Nacionalni park. Umalo smo zakasnili brod zbog vozača, koji je loše izračunao vrijeme puta. Brod je krenuo iz Lozovca. Dok nismo stigli do otoka Visovca, gledali smo planine i lijepi krajolik, a kad smo se iskrcali, prošetalimo u vrt.

Pogledali smo muzej gdje je sačuvan drugi najmanji šestojezični molitvenik. Tamo su još držali stare nakite, križ, naušnice i slično. Onda su nas doveli do crkve, koja je vrlo urešena i neobično lijepa. Čuli smo malo o povijesti i o tome kako su služili misu u starija vremena.

Vratili smo se na brod da nas odveze do slapa, ali se ispostavilo da za to već nismo platili. Novi je plan bio šetnja pokraj slapova, pa plivanje u vodi s profesorima. To je bilo jako dobro jer je bilo iznimno vruće. Čudili smo se jer neki nisu ušli u vodu zato što su mislili da je slana. Poslije uživanja, presvlačili smo se i šetali do busa koji nas je vozio do Šibenika. Bilo je zanimljivo, pogledali smo katedralu izvana, zalazak sunca i plavo more. Dobro smo spavali na putu prema nazad jer smo bili premoreni i puni doživljaja.

Dénes Munczig, Valer Severinac, Dominik Lavrnić, Mate, Kitti Székacs, Maja Misak (Dini kapetan)

Pošto smo stigli u Zavičaj, prvi nam je zadatak bio da se svrstamo u skupine. Članovi skupine izabrani su po slučajnom odabiru: jedini je kriterij bio da budu zajedno Budimpeštanci i Pečušci. Svaka je skupina trebala izmisliti ime svoje skupine i svoju krilaticu. Zatim smo napravili svoje zastave. Želite li saznati imena naših skupina? Evo: Paške ruke, PEMDA, Dini kapetan, Dagles, Nova generacija, Jing-Jang, B-easy, „Još ne znamo“. Mi smo članovi skupine Paške ruke i PEMDA, te pripadamo nastavnici Marići. Jedna naša skupina došla je do zamisli da našim šarenim rukama ostavimo tragove na plakatu i poslije na temelju zastave dali smo ime skupini: Paške ruke, te i krilaticu: „Ruka je zakon“. Ime je naše druge skupine PEMDA. Naziv je dobila od početnih slova imena članova naše skupine (Patrik, Evelin, Matija, Dušan, Anna). Krilatica je: PEMDA ne dominira nad vama, nego simpatizira s vama.

XXX

Izlet u NP Krka

Krenuli smo ujutro nakon doručka, oko 8 sati, na izlazu smo dobili lanč-paket. U njemu su bila dva sendviča sa salamom bez namaza, jabuka i sok od breskve. Ukricali smo se na bus, vozač je loše upisao cilj putovanja u GPS. U busu smo uglavnom spavali. Kad smo stigli u Lozovac, uputili smo se prema brodu. On nas je već čekao na pristaništu. Ukricali smo se i krenuli na putovanje do otočića Visovca. Tamo smo obišli muzej, samostan i crkvu. U muzeju smo vidjeli drugu najmanju knjigu na svijetu (3 mm), te smo vidjeli svete slike, inkunabule. Na jednoj slici je bila Djevoja Marija kako doji malog Isusa. Na otočiću smo vidjeli pauna, drvo banane koje služi za ukras, plodovi se ne smiju jesti, i najstarije drvo na otoku. Zasada se tamo nalaze samo tri svećenika. Za taj obilazak smo imali pola sata te smo se nakon toga vratili. Voda je bila jako čista. Krajolik je bio pun prekrasnog, zelenog drveća. Zatim smo išli do slapova Krke podužnom stazom, pješačili smo otprilike tri-deset minuta. Stigli smo do slapova i onda se išli kupati. Voda je bila hladna i čista kao kristal. Slap je oblikovao bujicu i morali smo biti oprezni da nas ne povuče sa sobom. Kupati se nije morao svatko, samo oni koji su htjeli. Otprilike dva sata smo bili tamo. Oni koji se nisu kupali šetali su, odmarali se, jeli sladoled, razgledali i upoznavali druge ljude te razgovarali i družili se. Zatim smo pošli u Šibenik, tamo smo vidjeli katedralu i zalazak sunca. Oko pola sedam smo krenuli natrag za Vlačice. Vozili smo se duže nego što je trebalo jer je cesta bila zatvorena.

„Još ne znamo“, Kristof Attila, Bajor Gergely, Sarlota Acsai, Paulina Györgényi, Nevena Vidaković, Albert Barna

Naš doživljaj putovanja autobusom u kamp Zavičaj

Peštanci su u organizaciji Hrvatske državne samouprave, 11. lipnja krenuli u Zavičaj u jezični kamp. Oko deset sati su stigli u Pečuhu i primili učenike pečuške Hrvatske škole. Na putu se dogodila jedna prepreka – u autobusu se nešto pokvarilo. Izgubili smo sat vremena kod Sigeta. Na granici smo također stajali dok smo čekali da pregledaju dokumente. Na dugačkom su se putu stvarala nova prijateljstva, i sreća su se stala. Stigli smo u Zavičaj i počeo je kamp. Oblikovali smo skupine, u našoj su Dominika Debreczeni, Laura Fekete, Atila Varić, Milan Šokac, Luka Laić, a ime skupine jest „Nova generacija“. Naša je skupina jako aktivna i pričajiva. Bili smo u Pagu i u Nacionalnom parku Krka. Na predavanju Branke Pavić Blažetin smo saznali razne nove informacije o Hrvatskome glasniku i hrvatskim medijima u Mađarskoj. Veoma je bilo zanimljivo.

16. lipnja 2017.

Naši doživljaji s putovanja u Zavičaj

Krenuli smo 11. lipnja u 7 ujutro iz Budimpešte prema Pečuhu, gdje su se pridružili učenici iz pečuške škole. Nakon pola sata imali smo poteškoće s busom. Kada se to popravilo, nakon dva sata krenuli smo prema granici, gdje smo opet čekali sat vremena. Zatim je putovanje bilo brzo i zabavno. U Zavičaj smo stigli oko 22 sata. U četvrtak smo imali predavanje o hrvatskim medijima u Mađarskoj. Tako smo čuli koje sve medijske platforme imaju na hrvatskom jeziku u Medijskom centru Croatica. Saznali smo da imamo pet medijskih platforma, i to: Hrvatski glasnik, u tiskanom i internetskom obliku, Radio Croatica i Fejsbukove stranice. Prvi su nas dan podijelili u mješovite skupine, i tako smo imali razne igre i jezične vježbe. Družimo se cijeli dan, idemo na plažu, posjećujemo gradove. U našoj skupini ima šest osoba, a skupina se zove B-easy. Jezične su vježbe najčešće prijedodne. Ukupno ima osam skupina u kojima se nalaze učenici iz Pečuha i Budimpešte.

Članovi skupine: Ivana Božanović, Ana Škrilin, Deniza Dancs...

„Baštinska kultura i digitalna humanistika: sprega starog i novog“

Odjel za kulturologiju Sveučilišta u Osijeku i Filozofski fakultet Sveučilišta u Pečuhu 19. i 20. svibnja 2017. u auli Rektorata Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku (Trg Svetoga Trojstva 3) suorganizirali su Međunarodnu interdisciplinarnu znanstvenu konferenciju „Baštinska kultura i digitalna humanistika: sprega starog i novog“. Plenarno izlaganje, između ostalih, održao je i dr. sc. Stjepan Blažetin, predstojnik Odsjeka za hrvatski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu koji je govorio o baštinskoj kulturi Hrvata u Mađarskoj u svjetlu njezine digitalizacije: „Hrvatska nacionalna manjina u Mađarskoj i digitalizacija njezine kulturne baštine“. Među sudionicima konferencije bila je i dr. sc. Bernadeta Zadrović u ime Zbirke sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj koja je izlagala na temu: „Najstarije knjige (iz 16. stoljeća) u fondu Zbirke sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj. Konferencija je održana uz potporu Zavoda za znanstveni i umjetnički rad Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti u Osijeku, Umjetničke akademije u Osijeku, Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek, Muzeja Slavonije u Osijeku te Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata u Subotici i Franjevačkog samostana svetog Mihovila u Subotici, provedbenih partnera u projektu „Digitalizacija baštinskih knjižničnih fondova: naša nužnost i obveza“, koji financira europski konzorcij Digitalne istraživačke infrastrukture za umjetnosti i humanistiku (Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities, DARIAH-EU). Nastavljajući se na spoznaje s prethodnih znanstvenih skupova „Stara knjiga — kulturno-povijesno i znanstveno izvorište“ (Osijek, 25. i 26. listopada 2013.) i Drugog interdisciplinarnog znanstvenog skupa s međunarodnim sudjelovanjem „Knjižna baština danas“ (Osijek, 6. i 7. studenoga 2015.), organizatori ovom konferencijom žele omogućiti njihovo produblivanje i nadgradnju. Posebice žele dati svoj doprinos nastavku proučavanja stvaralaštva franjevačkog estetičara, filozofsko-teološkog književnika, latinista, povjesničara i prevoditelja Emerika (Mirka) Pavića (1716. – 1780.), čija su izabrana djela, o 300. obljetnici njegova rođenja, upućena na digitalizaciju u sklopu navedenoga projekta. Radni su jezici konferencije bili hrvatski i engleski. Priopćenja će biti objavljena u zborniku radova, a selektirani recenzirani radovi u znanstvenom časopisu Anali Zavoda za znanstveni i umjetnički rad HAZU u Osijeku. Na konferenciji je sudjelovalo više od 60 sudionika iz Hrvatske te Austrije, Francuske, Mađarske i Srbije.

-MCC-

Međunarodni znanstveni skup „Tadijino stoljeće“

U organizaciji Fakulteta za odgojne i obrazovne znanosti u Osijeku te Fakulteta za poljsku i klasičnu filologiju u Poznanju, održan je Međunarodni znanstveni skup *Tadijino stoljeće: povijest, kultura, identitet*. Na skupu koji je održan 26. i 27. lipnja 2017. u Slavonskome Brodu i Rastušu, rodnome selu Dragutina Tadijanovića, gostovali su brojni izlagači iz Hrvatske, Poljske, Slovačke, Mađarske i drugih zemalja. Radni dio skupa bio je usredotočen na dvije veće tematske skupine: veći dio izlaganja usredotočio se na Tadijanovićevo stvaralaštvo, a druga glavna tema odnosila se na ulogu i povezanost kulture, jezika, povijesti i identiteta u 20. i 21. stoljeću. Drugi dan organiziran je u Rastušu, u Spomen-domu Dragutina Tadijanovića, gdje je održan okrugli stol te likovna radionica za studente.

Na skupu su sudjelovali i suradnici Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj, a znanstveni suradnik Silvestar Balić izlagao je na temu: *Hrvatska knjiga i identitet Hrvata u Mađarskoj*.

-MCC-

Bogatstvo...

Omladinska skupina KUD-a „Rokoko“. Čikerija, 2005.

Tukulja

Dan narodnosti i društvenih organizacija

U parku pokraj tukuljskog Općeprosvjetnog doma potkraj lipnja priređen je Dan narodnosti i društvenih organizacija. Prigoda je to kada se osim gradskih civilnih organizacija predstavljaju i narodnosti u tome gradu, redovito i tukuljska Hrvatska samouprava.

Štand Hrvatske samouprave gdje goste očekuje Katinka Farkaš Agić.

Na ovoj će ljetnoj priredbi svaka dob pronaći pokoju zanimljivost, prijedpodne je uglavnom namijenjeno najmlađima i obiteljima, ali već se redaju i kuhari te započinje kuhanje, kako bi poslije podne mogli ponuditi svoje specijalitete gostima, publici. Na otvorenoj pozornici se pleše, pjeva i recitira. Tukuljska Hrvatska samouprava redoviti je sudionik ove priredbe, na kojoj osim hrvatskih kulinarskih specijaliteta predstavlja i domaće običaje i vrednote. Polaznici Vrtića „Szivárvány“ („Duga“) predstavili su se s učenim u vrtiću, izvodili su dječje igre i pjesmice. Južnoslavenska plesna skupina predstavila se sa spletom tuzemnih hrvatskih plesova i plesovima matične nam domovine Hrvatske. Osnovnoškolci koji uče hrvatski jezik stihovima i prozom uljepšali su kulturni program, a zbor Komšije izvodio je hrvatske pje-

Nastup mladih plesača

Polaznici Vrtića „Duga“

sme. Neizostavni su dio kulturnih događanja Muški racki pjevački zbor, koji je i ovoga puta pobrao čestitke gledateljstva, veliki pljesak. Kod štanda tukuljske Hrvatske samouprave moglo se prelistati pokoji molitvenik, kalendar ili knjiga na hrvatskome jeziku. Znatiželjnima rado se predstavila i pokoja gradska znamenitost, poput kapele sv. Ane koja je najvažnije svetište ovdašnjih Hrvata. U provedbi hrvatskih sadržaja djelatno su sudjelovali predsjednik tukuljske Hrvatske samouprave Ladislav Halas, zastupnica Katinka Farkaš-Agić, Marta Golja i Edmond Bende.

Na Danu narodnosti i društvenih organizacija priređena je i hrvatska plesanica s orkestrom Ledina.

k. g.

*In memoriam***Rafael Krammer (1929. – 2017.)**

Po dugoj i teškoj bolesti 17. julija, u pondiljak, u 87. ljetu zemaljskoga žitka, u svojem petrovskom domu napustio nas je Rafael Krammer. Ljeta 1959. su bili posvećeni za dušobrižnika u Ostrogonu, služili su u brojni ugarski naselji, ali najdulje, kroz 25 ljet dugo bili su duhovnik Kerestura. U mirovini su se vratili u rodno selo, kade su svaki dan u petrovskoj crkvi maševali, skromno i ponizno su živili, istinski su se znali veseliti rodbinskom spravišću, pri nogometni treningi s miništranti, bili su peršona svenek dobre volje i duhovitošću. Zavalj teške bolesti jur dvi ljeti dugo nisu mogli med vjernike, iako su 2014. ljeta prilikom 85. rođendana i 55. obljetnice zaređenja rekli u intervjuu da im je najveća srića to, što moru svaki dan u petrovskoj crkvi maševati. Kratko zatim su se obetežali i svoje dane su vekšinom u samoći, moleći i šetajući proveli. Pokojnoga gospodina smo na njegovom zadnjem putu otprohodili u petrovskom cintiru pretprošle subote, a mašu zadužnicu je služio László Varga, biskup kapošvarski s brojnim duhovnik iz vlašće crkvene županije, a bili su nazoči i farniki, rodnom iz Petrovoga Sela, kot i druga braća-dušobrižnici ki su pokojnoga poznavali. Zadnji pozdrav su im došli dati uz Petrovišćane i njegovi bivši vjerniki iz Kerestura, Fićehaza, Kísgörböa, i iz drugih mjesta, kade i po mnogi ljeti nisu je zabili, ni to, kako vjerno su služili Boga i naroda. Rafi gospodin, počivajte u miru, neka vam bude laka petroviska zemlja!

Timea Šandorova**Hrvatsko shodišće u Koljnofu i jubilej crkve**

U Koljnofu su 2. julija, u nedilju, priredili hrvatsko shodišće Koljnofskoj Mariji. Na ta dan su održali dvi maše. Prva je bila dopodne, ku je služio farnik Joško Kuzmić, peljač Liturgijskoga referata u Hrvatskoj sekciji biskupije Željezno. Muzički su mašu oblikovali Zelenjaki iz Gerištofa. Po svetoj maši je Fara Koljnof priredila na crkvenom vrtu agapu za sve vjernike ki su došli s ov i onkraj granice. Isti dan navečer

FOTO: INGRID KLEWENSIC

Zelenjaki s koljnofskim farnikom Antalom Némethom i Joškom Kuzmićem, peljačem Liturgijskoga referata Hrvatske sekcije Željezanske biskupije

su u Koljnofu svečevali 245. obljetnicu posvećenja crkve Blaženoj Divici Mariji. Tom prilikom su imali i bermanje s jurskim biskupom Andrásom Veresem, ki je predsjednik Ugarske biskupske konferencije. Mašu su muzički oblikovali Koljnofski tamburaši i ženska klapa Golubice. Vjerniki Koljnafa se jako veselu tomu da je ova prelipa crkva jedna točka u kolu hrvatskih shodišćev. Tako uz Vincjet, Juru, Celja, Lovrete i Željezna imamo još jedno hodočasno mjesto, kade znaju Gradišćanski Hrvati odati čast Blaženoj Divici Mariji. Kljetu će Fara Koljnof prirediti Hrvatsko shodišće 1. julija, nedilju navečer, kamo pozivaju i vjernike ostalih regijov.

i. k.

Gastronomski stol u Biogradu na Moru

Ovogodišnji 12. Biogradski stol 2017. Festival izvorne hrane, pića gastronomskih specijaliteta, suvenira i folklora priređen je od 2. do 4. lipnja.

Na početku ovoga mjeseca, 2. lipnja, s pomoću svojega gradonačelnika Attile Nagya, autobusom je u Biograd na Moru krenula veća skupina Šeljinci, i to: svirači i pjevači skupine „Šeljinski tamburaši“ i članice plesne skupine „Zlatne noge“ te šeljinska dogradonačelnica Anette Böröcz Kovács. Na Festivalu su i ove godine sudjelovali svi ugostitelji i obrtnici ugostiteljskog sektora

Predsjednik šeljinske Hrvatske samouprave Robert Ronta sa suprugom

Odmor prije posla uza šeljinski štand

Šeljinska dogradonačelnica Anette Böröcz Kovács

Biograda na Moru, a pridružili su im se i izlagači iz nekoliko europskih zemalja (Slovačka, Italija, Mađarska, Slovenija...).

Među izlagačima bila je i šeljinska družina, na čelu s predsjednikom šeljinske Hrvatske samouprave Robertom Rantom. Šeljinska družina prvi put je kuhala gulaš od graha, a drugi put bošpor koji je podravski specijalitet s prepeličjim jajima. Uz večeru dobili su i glazbenu pratnju, Šeljinski su tamburaši obogatili večeru svojom svirkom.

Šeljinski Hrvati

ŠELJIN

Od 2. do 6. kolovoza održavaju se programi vezani uz 20. obljetnicu kako Šeljin nosi naslov grada. Dana 4. kolovoza je svečana sjednica gradskog vijeća uz dodjelu ovogodišnjih gradskih priznanja na koju se očekuju i predstavnici gradova prijatelja. U Šeljinu djeluje aktivna hrvatska zajednica, na čelu s Hrvatskom samoupravom koja se pobrinula i za hrvatske programe, koji počinju 4. kolovoza u 19 sati. Nastupaju orkestri i plesne skupine Hrvata u Mađarskoj te gosti iz Grubišnog Polja, KUD „Dr. Franjo Tuđman“, a nakon programa na gradskom kupalištu slijedi bal na otvorenome uz Orkestar Podravka. Uz narečeno, niz programa očekuje Šeljince ova četiri dana i u zatvorenim prostorima i na otvorenim pozornicama svojega grada te na prostoru tamošnjega gradskog bazena.

BRLOBAŠ

Ovih je dana brlobaška Seoska samouprava putem Leader-programa dobila sredstva, do sedam milijuna forinta, za obnovu mjesnog doma kulture i izgradnju dječjeg igrališta u njegovu dvorištu. Već 26 godina na čelu je Brlobaša Piroška Gujaš koja skrbi o ovom selcu. Gospodare s vrlo malim proračunom, ali se trude sudjelovati na natječajima i iskoristiti sve mogućnosti. Gospodarimo s godišnjim proračunom od 25 do 30 milijuna forinta i iz toga radimo. Održavamo selo, a kada smo imali malo veći proračun, gradili smo mostove, obnovili ured izvana i iznutra u proteklom godinama, kaže načelnica Brlobaša Piroška Gujaš.

DVODNEVNA BIKIKLIJADA U PODRAVINI – KOD BAKE I DJEDA

Mi, učenici 6. razreda pečuške Hrvatske škole Miroslava Krležu, početkom srpnja sudjelovali smo na dvodnevnoj biciklijadi u Podravini. Osnovna je zamisao bila da pogledamo gdje su živjeli naši predci, budući da je polovina nas podrijetlom iz Podravine. Prvi smo se dan vozili vlakom do Barče. Tamo smo doručkovali na obali Drave, zatim pogledali Muzej Drava, gdje su izložene i nošnje podravskih Hrvata. Zatim smo sjeli na bicikle i put nas je vodio sve do Drave kod Brlobaša. Tu smo morali imati malo veći odmor jer nije jednostavno voziti bicikl 28 km. Nakon odmora krenuli smo u Lukovišće, gdje nas je već čekala teta Jana, mama naše razrednice. Ispakirali smo sve stvari i zauzeli njezinu kuću, igrali smo se i odmarali. Malo poslije pogledali smo i mali vrt-vrčak, otišli na kraj sela i divili se suncokretima.

Kad smo „došli k sebi“, posjetili smo igralište, pa u mješovitim momčadima igrali nogomet s Lukoviščanima. Tako je stiglo vrijeme večere. Nakon tako napornog dana sve smo pojeli što nam je skuhalo teta Jana. Potom smo imali najteži zadatak, trebali smo podići svoje šatore. Nekima je to brzo išlo, nekima smo svi trebali pomoći, ali do deset sati svi su šatori bili postavljeni.

Ujutro su nas budile kokoši i pijetlovi. Nama, gradskoj djeci, bilo je to jako smiješno. Iz kuhinje smo osjećali miris fine lepinje, pa smo se lakše probudili. Kad smo spremili sve svoje stvari, krenuli smo u Martince. Fruži i Peti su podrijetlom iz toga podravskog naselja. U Martincima su nas dočekali njihove bake i djedovi. Na prvom su mjestu za nas pobrali breskve, na drugom smo dobili sladoled, a na trećem su nas čekale izvrsne pa-

lačinke. To su nam sve dali odsrca! Oko podneva smo krenuli na put, a u Drvljancima smo stali na mali odmor. U najvećoj vrućini stigli smo u Starin i krenuli odmah na obalu rijeke Drave, gdje su nas s objedom čekali Ivanova baka i djed. Jeli smo ukusni gulaš i debele kolače. Jako smo se radovali i hladnom soku. Poslije većeg odmora nastavili smo put i nismo

stali sve do Šeljina. Tamo smo se rashladili na gradskom bazenu, a uvečer smo vlakom krenuli nazad u Pečuh. Na putu smo mnogo razgovarali o stečenim doživljajima.

Jako smo sretni što naše bake i djedovi žive i što ih možemo posjećivati. Zahvaljujemo njima na ovome nezaboravnom posjetu. Živi i zdravi bili!

*Učenici 6. razreda
i nastavnica Marica*

„Zvijezda” je kajkavsko narječje

„Traži se zvijezda Pomurja” priredba je koju iz godine u godinu organizira mlinaračka Hrvatska samouprava, na čelu s predsjednicom Zoricom Lenđel, daje mogućnost hrvatskim kulturnim udrugama i nadarenim pojedincima da se predstave pred pomurskom publikom s raznim programskim točkama. Priredba je održana početkom ljeta, na njoj su nastupili pjevački zborovi, scenske družine, učenici pomurskih škola, tamburaški sastavi. Jedan od najomiljenijih programskih točaka bile su i ove godine scenske igre na kajkavskom narječju.

Zorica Lenđel, predsjednica mlinaračke Hrvatske samouprave, bila je presretna kada je vidjela broj prijavljenih na priredbu „Traži se zvijezda Pomurja”, naime iz godinu u godinu povećava se njihov broj.

– Skoro iz svakog našeg mesta su došli na naš program, nismo šteli nikoga odbiti. To je tako program de se svako mora dobro čutiti, štere oče plesati, al popevati, slobodno more, a štere oče da se smeje more i to, glavno je da to bode na našem hrvatskom jeziku. – kazala je predsjednica.

„Zvijezda” je bilo dovoljno i ove godine, učenici serdahelske škole, koju pohađaju djeca iz sedam naselja, sudjelovali su s raznovrsnim programom. Greta Lukač otpjevala je pučku popijevku „Dremle mi se”, s kojom je nastupila i na Dječjoj predsmotri Međimurske popevke u Svetom Martinu na Muri. Domaći pjevački zbor pridružio se u pjevanju pomurskih popijevaka, no pripremio se i sa zabavnim pjesmama. Serdahelska školska plesna skupina i pjevački zbor s tamburašima su se predstavili s pomurskim i međimurskim pjesmama i plesovima. Na njihovu je repertoaru bilo i plesova na modernu hrvatsku zabavnu glazbu. Članovi Pjevač-

Keresturci na sceni

Mladi voditelji programa Fani Nemet i Blaž Bodiš

„Prave zvijezde” scenske igre: Edita i Štef Mihović na sceni „V apoteki”

koga zbora KUD-a Sumarton te pustarski pjevači „Biseri Pustare” ovaj put nisu samo pjevali, nego i plesali međimurske plesove. Golem su uspjeh imali Kanižani s parodiranjem međimurskih pjevača pučke glazbe. Keresturski Pjevački zbor Ružmarin pripremio se sa šaljivom scenskom igrom „Vinčece natoči”. Žene su same smislile cijeli scenarij sa šaljivim razgovorima seljanaka u krčmi, a njih je prevario jedini muškarac. Serdahelska Izvorna skupina Mura nasmijala je publiku do suza. Članovi su se sjetili da prevedu na kajkavsko narječje mađarsku humorističnu scenu „V apoteki”. Upravo ove šaljive predstave dokazale su koliko je još živo kajkavsko narječje među starijim naraštajima, a i to da ga mogu razumjeti i mladi ako se uz jezik pridruži i mimika i gluma. Među privremenim glumcima odista su se našle prave zvijezde koje su na vjerodostojan način uspjele prikazati jednostavno razmišljanje pomorskog seljaka, odnosno kako se snalaziti u modernom vremenu.

beta

U spomen

Elizabeta Vidović-Horvat

(1936. – 2017.)

U 81. godini života, nakon teške bolesti, u krugu svoje obitelji 24. srpnja 2017. godine preminula je Elizabeta Vidović-Horvat, umirovljena novinarka Narodnih novina. Elizabeta Vidović-Horvat rođena je u bunjevačkohrvatskome naselju Čavolju, 5. prosinca 1936. godine, u zemljoradničkoj obitelji. Nakon osnovne škole u rodnome selu, 1951. godine školovanje nastavlja u budimpeštanskoj Hrvatskosrpskoj gimnaziji na Trgu ruža, gdje i maturira. Od 1955. godine studira novinarstvo i hrvatskosrpski jezik i književnost na budimpeštanskome Sveučilištu Lorándia Eötvösa. Poslije diplome, 1960. godine, zaposlila se kod Narodnih novina, tjednika Hrvata, Srba i Slovenaca u Mađarskoj. Prvo kao pripravnica, potom kao novinarka, a od 1978. godine čitateljska urednica. Voljela je biti među pukom, i izvješćivati s terena, ali jednako tako pratila je i kazališnu, glazbenu te knjišku scenu. Pored novinarskog rada prevodila i suvremenu hrvatsku književnost na mađarski jezik. Poput pravoga nestašnog duha, obožavala je putovanja. Fotografija o njoj snimljena je na njezinu voljenom Jadranu 2013. godine, na otoku Braču.

Posljednji ispraćaj umirovljene novinarke Elizabete Vidović-Horvat bit će 8. kolovoza 2017. u 12 sati na budimpeštanskome groblju Farkasréti.

Kristina Goher

BIKE

Hrvatska samouprava dotičnoga grada srdačno Vas poziva na 15. Hrvatski kulturni festival, 12. augusta, u subotu, u mjesni Dom kulture. Program se začme sa svetom mašom u mjesnoj crkvi pri koj sudjeluje jačkarni zbor Peruška Marija iz Hrvatskoga Židana. U 17 uri pri kulturnom programu goste će pozdraviti Janoš Virag, predsjednik Hrvatske samouprave u Bika, László Majthényi, predsjednik Skupštine Željezne županije, Péter Ágh, parlamentarni zastupnik, Ivan Guban, predsjednik Hrvatske državne samouprave, i Štefan Krizmanić, predsjednik Hrvatske samouprave Željezne županije. Hrvatski dan otvara mjesni načelnik dr. Sándor Németh. Nastupaju HKD „Čakavci“ iz Hrvatskoga Židana, jačkarni zbor „Zviranjak“ iz Prisike, HKD „Četarci“ i domaći jačkarni zbor „Danica“. Za večerom slijedi bal s petrovskim Pinka-bandom.

FOK

U organizaciji fočke Hrvatske samouprave, tridesetak izletnika i hodočasnika boravi u matičnoj domovini od 31. srpnja, kaže nam predsjednica tamošnje Hrvatske samouprave Ljubica Weber dodajući kako ih očekuje bogat program.

II. Hrvatski ljetni festival mladih

U organizaciji Hrvatske državne samouprave, Kulturno-prosvjetnog centra Hrvata u Mađarskoj te Hrvatskoga kulturnog i sportskog centra „Josip Gujaš Džuretin“ **11. – 12. kolovoza 2017. u Podravini, u postaji Nacionalnog parka Dunav – Drava priređuje se II. Hrvatski ljetni festival mladih. Festival počinje u petak u 12 sati** (Brlobaš, Postaja NP Dunav – Drava), slijedi otvaranje u 13 sati te u 16 sati hrvatska tamburaška misa u potonjskoj crkvi, zatim međunarodni malonogometni turnir u Potonji na tamošnjem terenu, a u 21 sat je druženje uz glazbu na obali Drave. Subotnji se programi odvijaju kod Postaje Nacionalnog Parka Dunav – Drava. U 9 sati očekuju se gosti, potom slijedi predstavljanje gastronomskih specijaliteta hrvatskih regija u Mađarskoj, u 10 sati su predavanja i izložbe, a od 9 do 18 sati krstarenje na Dravi. U 13 sati dolaze sudionici kulturnog programa, tada je i objed, a u 17 sati slijedi kulturni program. U 19 sati nazočne će zabavljati sastav P+, a u 21 sat je koncert TS Mejaši. U ponoć je vatromet, a potom zabava do zore uza svirku sastava P+.

SERDAHEL

Serdahelska Seoska samouprava 5. kolovoza 2017. u Serdahelu na školskom dvorištu priređuje XVII. Festival gibanica. Program festivala: u 8 sati natjecanje u ribolovu; nogometni turnir između momčadi raznih ulica; u 10 sati otvorenje Festivala gibanice; pozdravne riječi: Csaba Bene, zamjenik predsjednika Samouprave Zalske županije. Festival otvaraju: Ivan Guban, HDS-ov predsjednik, Josip Grivec, dožupan Međimurske županije; nastupaju puhači iz Donje Dubrave. U 10.30 urudžba priznanja serdahelske Seoske samouprave; u 16 sati proglašenje rezultata natjecanja u pečenju gibanice, nagrade će uručiti József Prikryl, majstor-slastičar; u 16.30 folklorni program, nastupaju: KUD Sumarton, mlina-rački Pjevački zbor, KUD Donja Dubrava, Plesni ansambl Kerka, serdahelska Izvorna skupina Mura. U 19.30 koncert pjevačice GIGI RADICS; u 21 sat ulična zabava, svira ZERO; dodatni programi: jahanje na poniju, spuštaljka (tobogan), električni auti, vinske kuće, kušanje.

PLAJGOR

Seoska i Hrvatska samouprava srdačno Vas pozivaju na Hrvatski dan i Dan sela ter na kulturno-zabavni program 13. augustuša, u nedilju. Od 10.30 se čekaju gosti, u 11 uri je sveta maša u crkvi sv. Martina uz jačkarni zbor sv. Cecilija iz Sambotela. U 11.45 je polaganje vijenca kod spomen-ploče pomrlih pri stijeni crkve kot i pri spomen-ploči Miloradića na Meršičevoj hiži. Pod šatorom kod jezera će sve goste pozdraviti Vince Hergović, načelnik sela, i dr. Mijo Karagić, časni konzul Republike Hrvatske, a za ručkom slijedi prezentacija fotoalbuma slikara Lajoša Brigovića. Knjigu predstavlja urednica i novinarka Timea Horvat, umjetnikov prijatelj dr. Mijo Karagić i Anikó Kovács, kći Lajoša Brigovića. U kulturnom programu zatim nastupaju sambotelski jačkarni zbor sv. Cecilija, jačkarni zbor „Peruška Marija“ i HKD „Čakavci“ iz Hrvatskoga Židana.

HRVATSKI ŽIDAN

Vjeroopćina Hrvatskoga Židana i Hrvatsko vjersko katoličansko društvo mladine Vas srdačno poziva na tradicionalno shodišće, na svetak Snizne Marije, 6. augustuša, u nedilju, k Peruškoj Mariji. U 10 uri se začme dvojezična maša (hrvatsko-ugarska), glavni celebrant je zlatomašnik Franjo Eisner sa židanskim farnikom Štefanom Dumovićem i dr. Antonom Kolićem, duhovnikom iz Austrije. Na kraju svete maše se dili zlatomašni blagoslov. U 12 uri je agapa, a u 13 uri se zatvara 24. Katoličanski tabor. Ako je godinasto vrime, onda je sveta maša u židanskoj crkvi.

PEČUH

U organizaciji tamošnje Hrvatske samouprave, 6. kolovoza održava se priredba pod nazivom Pečuški kermes. S početkom u 15 sati kreće ophodnja od crkve svetog Augustina do crkve Snježne Gospe gdje je, s početkom u 16 sati sveta misa. S početkom u 17 sati slijedi folklorni program kod tekijjskih ruševina. U programu nastupaju: KUD Baranja, Ženski pjevački zbor August Šenoa – Pečuh. Zatim, s početkom u 19 sati slijedi koncert i plesanica.

Hrvatska državna samouprava od 25. do 27. kolovoza 2017. godine organizira „CRO TOUR '17“, III. Biciklijadu. Ovim putem pozivamo sve zainteresirane da se prijave kako bi zajedno upoznali prekrasnu Podravinu, družili se i zabavljali. O podrobnome programu Biciklijade obavijestit ćemo vas nakon vaše prijave. Prijaviti se možete e-poštom: hksamouprava@chello.hu ili telefonom: 06 1/303-6094.

OGLAS

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA: Branka Pavić Blažetin, tel.: +36-30-3961852, e-mail: branka@croatica.hu, ZAMJENICA GLAVNE UREDNICE: Timea Horvat, e-mail: tiho@croatica.hu, NOVINARI: Stipan Balatinac, e-mail: balatinacz66@gmail.com, Bernadeta Blažetin, e-mail: beta@croatica.hu, Kristina Goher, e-mail: kristina.ghr@gmail.com, RAČUNALNI SLOG: Anna Kondor, tel.: 1/269-1974, e-mail: nusik.glasnik@gmail.com, LEKTOR: Živko Mandić, e-mail: zmsantovo@gmail.com, ADRESA: 1065 Budapest, Nagymező u. 68. Tel./Fax: 1/269-2811, tel.: 1/269-1974, e-mail: glasnik@croatica.hu – ZA OSNIVAČA: Savez Hrvata u Mađarskoj, IZDAVAČ: Croatica Kft. RAVNATELJ: Čaba Horvath. List širi posredstvom Mađarske pošte, na osnovi pretplate na žiroračun: ERSTE Bank Hungary Zrt. 11600006-00000000-78637100, uredništvo Hrvatskoga glasnika i alternativni širitelji. Pretplata na godinu dana iznosi 7500 Ft. Tjednik se financira iz državnog proračuna Mađarske. Rukopise, fotografije i crteže ne čuvamo i ne vraćamo. TISKARSKA PRIPREMA, TISAK: CROATICA Nonprofit Kft., 1065 Budapest, Nagymező u. 68. HU ISSN 1222-1270